

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLONYE.

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Vidéken: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ

SZÉKELY IMRE.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Fő tér 42. szám. Lamprecht palota,
első emelet, az udvarban.

A jogtiprás.

— november 28.

Széll Kálmán is kimondta, amit gr. Andrassy Gyula kimondott, hogy a képviselőház minden határozata csak a fennálló szabályok szerint keletkezhetik, amely határozat ettől eltérően jön létre, az egyenes és erőszakos megsértése a törvényesen fennálló jogszabálynak.

Ennek világos következménye az, hogy a Ház tárgyalásai lehetlenné váltak, mert — amint Andrassy mondja — a Ház tagjai eltérő szabályok szerint akarnak majd eljárni.

Ha az új jogszabály erőszakos megsértése a törvényesen fennálló jogszabálynak — amint Széll mondja — a törvényesen fennálló jogszabály ellen vét az a képviselő, aki az ujhöz ragaszkodik és vétkezik az elnök, aki ezt megengedi.

Teljes lehetlenné válik tehát a békés tanácskozás és a törvény ellenére nyílt erőszakkal létesített jogszabályt fenntartani — mint Széll mondja — csak erőszakkal lehet.

Erőszakkal létesített törvényalkotás jogérvényes törvényeket nem alkothat egy jogállamban, nálunk pedig most erőszak nélkül semmit sem lehet többé alkotni; amit pedig erőszakkal alkot a törvényhozás, az semmis.

Jól mondja Széll: „Törvény-sértésre a törvényhozásnak, a nemzeti képviselőház többségének semmi indokból, semmi czélból sem szabad magát elragadtatni“. Es midőn a többséget ebbe belevitte a miniszterelnök, aki indulatain uralkodni nem tud, a magyar jogtörténelem könyvébe egy gyászos lapot irt be, melyen felháborodni és megbotránkozni fog az utókor.

Egy ország ügyei vezetéséhez nem elég a kimagasló tehetség, nem elég a nagy tudás és munkaerő; mindez haszon helyett károossá válik, ha a kormány élén a nehéz percekben nem a megfontolás, hanem a szenvedély és a dacz uralkodik. Szomorú dicsőségre tett szert a miniszterelnök; megtette azt, amit egyetlen elődje sem tett volna meg és ha fennállhat az alkotmány és súlyos szerencsétlenség és csapás után, mely szegény hazánkat örte, nem fogja megtenni utána senki más, mint az, aki a magyar alkotmány sirásója akar lenni.

Az igazságot letagadni nem lehet; mult márczius óta béke volt, a rendzavarással olyanok fenyegettek csak, kiknek nincsenek követőik s a közélet közkatonái.

A kisebbség nem szolgáltatott tehát okot arra, hogy a Ház tanácskozásainak jogrendjét szigorítsák. — Ugrai levelében az elmúlt hosszú obstrukció tanulságára hivatkozott a miniszterelnök, de ennek legfőbb tanulságát saját elfogultságában nem tudta meglátni: azt, hogy ez az obstrukció a rendes házszabályok közt is bevégződött, mihelyt komoly veszélybe hozta az alkotmányt.

Azt sem látja be elfogultságában, hogy egy erőszakolt revízióval a kormányelnök megteszi azt a kárt, amelytől az obstrukció a legszenvédélyesebb küzdelem közt is visszariadt.

Mert az állandó kár nem abban volt, hogy egy bizonyos összeg egyenes adó nem lett kellő időben megfizetve s egy bizonyos számú honpolgár tovább szolgált a katonaságnál, mint ameddig erre köteles volt, hanem abban rejlett volna, ha az obstrukció a jogrend erőszakos felforgatását idézte volna elő, teljesen megállítván az állam gépezetét.

Most a jogrend erőszakos felforgatására maga a miniszterelnök vállalkozott, tehát képes volt arra, amitől a legszenvédélyesebb obstrukció is visszariadt.

Es megtette ezt a kormányelnök egyszerű indulatos daczból; mert ha egy percig gondolkodott volna, belátta volna, hogy czélja nem lehet az, hogy önmagát folytonos erőszakra kárhoztassa, hanem azon kell lennie, hogy a Ház törvényalkotó képességét gyakori rázkódításoktól megóvja s e cél felé úgy lehetett volna csak törekednie, hogy békét hozzon és nem úgy, hogy a többség uralmát fitogtatva, a legszenvédélyesebb kifakadások és politikai ellenfelei sértegetése közt hirdesse a békét.

Guizot-ról mondták egykor Franciaországban, hogy „itt prechait avec rage des principes de moderation“... tajtékzó dühvel hirdette a mérsékeltség elveit.

Tisza István is így tett és még hozzá a béke nevében és a béke kedvéért feldulta és lehetlenné tette a békét.

Vajjon mit érezhet magában ez a nagytehetségű ember, ha végig néz rombolásán? Ha meggondolja, hogy a jogrend megsértésével érvényes jogrendet akart csinálni, tehát lehetlenséget akart?

Mit érezhet magában, ha arra gondol, hogy hazáját mily rázkódításoknak tette ki, azért, mert a dacznak és szenvedélynek és nem az észnek hódolt?

A czél szentesíti az eszközt talán? nem ugja-e Tisza, hogy ez Loyolanak volt tana?

És mi a czél? az, hogy egy törpe kisebbség ne állhasson ellent a képviselőházban.

Es mi a helyzet? az, hogy ha megismétlődnek a kívülről és felülről jövő támadások, mennél erősebbek lesznek ezek, annál veszélyesebb lesz az ellentállás, tehát emberileg bizonyos, hogy kezdetben legalább csak kevesen, egy törpe kisebbség száll szembe a veszélylyel, mert a martyrok nem szoktak minden utcza sarkán állni.

Es mit tett eddig az obstrukció? Azt, hogy nagy tulkapások ellen védte a hazát, mely a Tiszák hazája is és a magyar nyelv jogát követelte, mely a Tiszák anyanyelve is.

Mindez nagy véték volt talán Tisza István előtt? olyan véték, mely kiirtást érdemel?

Az obstrukciós küzdelem soha sem folyt önző érdekéért, — de mindig a haza valamely jogáért folyt, még ha árnyoldalai is voltak és egyesek visszaélésére is adott talán alkalmat; de a czél, melyet bevallott, soha sem volt más, mint hazafias.

Tévedhetett az obstrukció időben és mértékben, de a hazafias felbuzdulás, még ha tulzott is, nem véték, a melynek büntetéséért és kiirtásáért fel szabadjon forgatni és kiemelni sarkából a magyar alkotmányosság első biztosítékát, a képviselőház jogrendjét.

Es most mi lesz? A szenvedélyei által vezetett kormányelnök virtust csinál belőle, hogy ő a legény a csárdrban. A csárda pedig, mely az ő virtusa közt kigyulladt s mely az édes hazát jelképezi, leég és elpusztul!

A haza jelenéért és jövőjéért soha sem az ellenzék felelős, hanem a kormány!

Csatorna terve Debreczen és Tisza között (1727).

— november 28.

A Magyar gazdaságtörténelmi Szemle most megjelent 5-8 füzetében dr. Takács Sándor igen érdekes dolgozat közöl arról, hogy Debreczennek a Tiszával csatorna által való összekötése ezelőtt 170 évvel is élénken foglalkoztatta az akkori kormányt. Sajnos, az üdvösterm — terv maradt akkor. A közlemény így hangzik:

Debreczen hatalmas sókereskedése, mely egészen Pozsonyig terjedt, többször fokeltette azt az eszmét, nem lehetne-e a Tiszát Debreczen előtt elvezetni? Mivel Dobtól kezdve a Méhi ér, Vörösnád és Méjvolgy nevű mocsarak egészen Szepesig (Debreczen mellett) s onnét a Berettyó alkotta Sárrét nevű tölg egybekapcsolt vízmedenczét alkottak, a csatorna terve nem látszott sem nehéznek, sem költségesnek.

A fontos kérdés előzetes tanulmányozásával a kamara 1727-ben Ternyey Jánost bízta meg, aki épp akkor kincstári ügyekben Nagyváradon vizsgálatot teljesített. Ternyey a kamarai rendeletet augusztus 25-én kapta meg s visszamenet bátért Debreczenbe s ott először is a főbíróval, Baranyi Mihály urammal értekezett. Már magának a főbírónak sem tetszett a csatorna terve s a támogatást kérő Ternyeynek ezeket felelte: „mivel nyilvánvaló, hogy ilyen csatornának idegen területeken kell keresztüli menni, — azok megvizsgálása pedig a városnak legkevésbé áll tisztában ilyen vízvezeték kijelöléséhez sem ő nem ért, sem aki értene, nem található a városban. Azért ebben a dologban semmiféle felvilágosítást nem adhat.“ („cum talem aquae ductum per aliena territoria fieri debere evidens esset, eadem vero visitandi ipsi civitati minus iccumberet, se nec qui eiusmodi aquaeductus delineationem calleret in gremio sui reperiretur. Ob id hoc in negotio nullam se dore posse informationem!“) Maguknak a Debreczenieknek még kevésbé tetszett a csatorna terve s gyanus szemekkel nézték Ternyeyt, aki a Tiszát nyakukra akarja hozni. Ternyey István, hogy a várossal nem boldogul, a főbíró csak arra kérte, hogy az előmunkálatokhoz néhány embert adjon melléje. A főbíró azonban még ezen kérésre is tagadólag felelt.

Mivel a területet fel kellett mérni s mérnöki rajzokat is kellett készíteni Ternyey Nagyányáról elhozta Lippert Gábor földmérőt, aki a szükséges méréseket végrehajtotta s a rajzokat elkészíté. A munkálat végezésénél három fontos dolgot tartottak szem előtt: 1. A csatorna kiindulási pontjának és Debreczen nivójának meghatározását; 2. az esetleges akadályok kimutatását és 3. annak eldöntését, vajjon a csatorna vizét a Körösön, vagy a Berettyón eresszék-e vissza a Tiszába? Az eddigi mérések alapján Ternyey és Lippert mérnök leghelyesebbnek vélték, ha az új csatorna a Berettyón át Csongrádig vezetettnek. A Berettyónak és a Tiszának nivója Lőknél olyan, hogy a csatorna kiépítése ezen irányban semmi nehézségbe sem ütközik. E szerint a csatorna Dob mellett indulna ki a Tiszából, aztán Mihe-ér nevű mocsáron át a Szent-Mihály és Teday felé, majd a Vörösnád nevű mocsár felé tartana. Ugyanígy a Tisza ágait, a mocsaras Hortobágy folyót is fel lehetne használni a csatorna céljaira. A Hortobágy folyó ugyanis nagyobb áradásoknál Bösörmény, Brassó Gát, Fejes, Füzgát és Ujvároson át a Selybes nevű mederbe folyik és Szepes mellett egy negyed órányira Debreczentől a Tócsa nevű mocsarat alkotja. A vízi összeköttetés tehát ez irányban is létrehozható. Azonban a Tiszának néhány év óta elmaradt áradásai miatt a Hortobágyban most nincsen víz, s száraz lábba is átmehetni rajta. Különben a víz folyását most Dobnál is meg Brassónál is töltések akadályozzák.

Ternyey ezen jelentése és az udvari kamara 1727 május 28-án kelt rendelete értelmében a szepesi kamarai adminisztráció vette a csatorna ügyét kezébe. Az 1728. év január 7-én jelenti, hogy az udvari kamara a Debreczent a Tiszával összekötő csatorna kiépítését a körültekintő megtekintés és községek költségén és ingyen munkával akarja megépíttetni s mivel a csatorna kiépítése közérdekű dolog, a szepesi kamarai adminisztráció intézkedjék és sürgesse a kérdés megoldását. Ez a sürgetés — írja a szepesi kamara — még nagyon korai. Előbb belga vagy olasz vízi mérnökkel kell a területet megvizsgáltatni s a terveket előkészíttetni. A közhír azt tartja, hogy Kun László király az elmúlt századokban a Dunát a Tiszával szintén ilyen csatornával akarta összekötni, de szándékát közbe-

¹ Debreczen vidékének ez alkalommal készült földképe meg van a közös pénzt.-levéltárban. A térkép vizrajzi szempontból fölülte érdekes.

jött halála miatt nem hajthatta végre. A nagy erővel megkezdett munkát tehát félbe kellett szakítani, de a munka nyomai Mezőkövesd és Keresztes közelében még ma is láthatók.

A magyar kamara 1728 február 3-án Pozsonyban kelt fölterjesztésében magáévá teszi Ternyey nézetét s azt hiszi, hogy a csatorna megépítése nagyobb nehézségekbe nem fog ütközni, mert Dobtól kezdve Szepes-pusztáig (Debreczen mellett) mindenütt mocsarak vannak s azokat mélyíteni kellene. Berettyóig tehát a mocsarak segítségével, onnét pedig Csongrádig a Berettyó folyó felhasználásával vezethető a csatorna. A munka megkezdése előtt azonban szakértő mérnökkel kell helyszíni szemlét tartani s a terveket elkészíttetni.

Amint e jelentésekből láthatjuk, a magyar kamarák a bécsi udvari kamarával együtt határozottan nem sokat használt a csatorna ügyének. Egyéb nehézségeken kívül a legnagyobb baj az volt, hogy a csatorna építésének költségeit egyik kamara sem tudta előteremteni. E nélkül pedig a munkát még csak megkezdni sem lehetett.

Az 1728. év május 12-én a magyar kancelláriától kért az udvar felvilágosítást arra nézve, vajjon lehetségesnek s kivethetőnek tartja-e a debreczeni csatorna megépítését?

A magyar kancellária 1728. május 28-án adta meg a kívánt választ. Az eddigi terv szerint — írja — a csatorna Dobnál indulna ki a Tiszából s a Verőnádton át naladna Debreczenig, honnét aztán a Sárrétig vezetne; itt a Körösrel összeköttetnék s Csongrádnál térne vissza a Tiszába. Ami a kivitelt illeti, már maga az eddigi terv is sok nehézségbe ütközik, de a mellett még nagy költségbe is kerülne. A kérdés már most csak az, hogy milyen alaptól s kinek a költségén akarja megépíteni?

Mivel az itt felvetett kérdésre egyik kamara sem tudott kellő feleletet adni, a csatorna terve is elaludt.

Tiltakozó népgyűlések.

Debreczen tiltakozása.

A debreczeni függetlenségi és 48-as párt gyűlése.

november 28.

A hazafiasságtól, a mindenre kész honszeretettől lelkes hangulatban folyt le

A rozmaringról.

Irta: Verner László.

Nincs a magyar népnek kedvesebb virága ennél. A leányok rozmaringgal mennek a templomba. Öreg asszony könyörgésre, menyasszony esküvőre nem megy rozmaring nélkül. Hanusz István érdekes etnografiai szokásokat ír a *Virágokról* való könyvében: a Jászságban piros almába tűzve a menyasszony maga adja a rozmaringot a hivogató vőlegény kezébe.

Hogy ez legyen a lakodalomba terelgető. Pestmegyében ha a rozmaringot kitezik az ablakba, az annak a jele, hogy ott eladó leány van. A Mátra mentén a rozmaring csak leányzót illet meg, mert az a szüzesség jelképe.

Somogyban nem régiben minden lakodalomban tizenkét bokor rozmaringot állítottak, hogy minden meghívott vendég egy szálat vigyen haza a lakodalom emlékeül. A Csallóközben nemesak a vőfélyek kezében van rozmaring, hanem piros vagy kék szalaggal ékesítve minden vendég kap belőle. Az erdélyi magyarságnak nem oly kedvelt virága, mint a magyarországi magyar népnek.

Azt mondják, hogy a rozmaringot az avarok legyőztetése után honosították meg Magyarországon. De ez nem egészen bizonyos. Mert azt is mondják, hogy a Spanyolorszáig elkalandozott magyar vitézek

hozták onnan magukkal. Sőt azt is állítják, hogy II. András kereszties seregeinek tettett meg ez a virág annyira a szentföldön, hogy nélküle nem akartak haza jönni. Mondják végül azt, hogy Nagy Lajos hozta Olaszországból. Ez a legvalószínűbb. Kevésbé lehet annak az állításnak hinni, hogy a törökök ültettek volna nálunk legelőbb rozmaringot.

Torda-Aranyos vármegyében azt mesélik, Szent-László süvegéről (mikor a tordai hasadékon átugratott) leesett a rozmaringszál és a sziklában gyökeret vert.

Mennyi szép nóta van a rozmaringról. Ime néhány mutatóba:

Fölszántottam kertem alatt a mesgyét,
Bekeritem rózsafával a szélét,
Közepébe rozmaringot helyezek,
Melléje meg nefelejtset ültetek.

Szagos a rozmaring
Lehajlik az ága,
Gyere kis angyalom
Üljünk árnyékába.

Nem megyek, nem megyek
Rozmaring árnyékba,
Összetörök ruhám,
Szoknyám kerek alja.

Más kissé szomorubb nóta a rozmaringról ez:

Megüzentem az édes anyámnak,
Rozmaringot kössön a lányának,
Két szélére két szép rozmaringot,
Közepébe bokros bubánatot.

Bezárhatod rácsos kis kapudat,
Nem taposom többé udvarodat,
Vethetsz belé rozmaringot, rózsát,
Nem szedem le többé gyenge ágát.

Csintalan kis nótacska ez is:

Fölszántottam kukoricza földemet,
Vetek bele rozmaringot eleget,
Rozmaringot leszedik a szagáért,
Ezt a kis lányt elveszik a jussáért.

Ez még csintalanabb:

Rozmaringos a kötöm,
Van már nékem szeretöm.
Rozmaringos a szoknyám,
Hogy a babám nézzen rám.

Szép érzelmes nóta, apáink talán a kótáját is tudják:

Rozmaringnak olyan a szokása,
Télen-nyáron zöldelik az ága,
Leszakasztják, kóróvá változik,
Az én szívem hozzád kívánczok.

A rozmaringot nemcsak a nép éneklé

tegnap délután öt órakor a debreczeni függetlenségi párt nagy választmányának ülése.

Márton Imre elnök nyitotta meg a gyűlést. Ismertette a Tisza, Perczel és társai által nov. 18-án elkövetett államcsinyt. Kérdést intézett a választmányhoz, hogy az ellenzék országos mozgalmában részt öhajjt-e venni a párt? Nagy lelkesedéssel határozták el, hogy a mozgalmakban a debreczeni függetlenségi párt teljes mértékben részt vesz.

Azután tudomásul vették a felirat szövegezésére kiküldött bizottság jelentéseit.

Az elnök tudatta, hogy vasárnap nagy tiltakozó népgyűlés lesz Debreczenben, melynek előkészítő bizottságába négy függetlenségi és négy új párti tagot választanak.

Az előkészítő bizottságot választották meg azután. Elnök Márton Imre, al-elnökök B. Nagy János, Kertész Mihály és Harangi Sándor; ügyész dr. Fejér Ferencz; jegyzők Kertész János és Bacsó Dezső dr. kerületi elnökök: Somogyi Pál, Juhász Ignác és dr. Varga Lajos.

Pártunk egybegyűlt tagjai a jelen levő dr. Bakonyi képviselőt öhajjtotta hal- lani. Dr. Bakonyi Samu orsz. képviselő készséggel engedett a közöshajnak és hatalmas beszédet mondott. Remek ékesszó- lásával festette le az ország borzastó hely- zetét és az alkotmányon ejtett nagy, óri- ási sérelmet. Buzdította a polgárságot hazaszeretetre, hazafias kötelességük telje- sítésére, összetartásra.

A hallgatók percekig tapsolták dr. Bakonyit, majd a Kossuth nóta hang- jai zengtek fel az ajkakon, mit a Himnusz és Szózat éneklése váltott fel.

A gyűlés ezzel véget ért.

A főváros tiltakozása.

A főváros polgársága olyan hatalmas, imponáns tiltakozó népgyűlést rendezett a

dalaiban. Költőink közül Czuczor, Bajza, Tompa, Arany, Tóth Kálmán szép költemé- nyeket irtak róla. Arany a „Méh-zománca“ ezimű versében a méhecske a rozmaring bokrán pusztul el.

Ennek a növénynek hazája Spanyol- ország. Kasztiliában egész erdőség van le- lőle. De el van terjedve sokfelé. Egy ma- gyar zarándok a szentföldön is dús tenyé- szetben látta.

Még Ausztráliában sem ismeretlen. Nagyon gyakori Görögországban, Olaszor- szágbán. Franciaországban hajdan fűsze- rül használták a rozmaringot és már Nagy Károlynak kiváló gondja volt arra, hogy termesszék.

Az angoloknál szokás karácsonyestén rozmaringgal szórni tele a szobát. Trieszt táján meg újévkor almába szurják és ugy járnak vele házról-házra köszönteni. Cseh- országban ifju lányok temetésén van nagy alkalmazása, Stájerországban pedig a be- lépő bíró ad rozmaringot az utódjának, mely bizonynyal azt példázza, hogy min- den hatalomnak vége szokott lenni.

A rozmaringgal bűbajos ostoba asszo- nyok kuruzsolni szoktak. Ma csak illatos viznek gyártására használják.

A méhek felette szeretik, azért a mé- hesek körül ültetni igen alkalmas.

Hálásak vagyunk a rozmaring iránt, kedvelt virága a magyar népnek: a fiatal- ságot ékesíti és hej! de sokszor róla szólott bánatos, vagy vigább nótája.

tegnapi napon, a milyent évtized óta nem látott Budapest.

A tegnapi tüntetés volt az ország fő- városának igazi megnyilatkozása. Az a több százezer főre menő ember áradat igaz meg- győződését követte, a midőn megjelent a gyűlésen és felemelte tiltakozó szavát.

Milyen szánalmas lehetett ehhez képest Tisza István múlt heti népgyűlése, amelyen csak a parancs szóra berendelt szol ahad jelent meg és kényszerűségből kurjon- gatott.

Már kora ebéd után megindult a felvonu- lás a polgárság részéről.

Mindenki iparkodott magának a lehető legjobb helyet biztosítani a teremben, hogy a népszerű ellenzékünk legnépszerűbb és nagy szónokait a lehető legbiztosabb közeli- ségből hallhassák. Jóval két óra előtt már szorongásig megtelt a hatalmas terem. De nemcsak a terem, hanem még a folyosók is zsufolva voltak. Akik künn rekedtek, hazafias énekeket énekeltek. Nemsokára zajos éljenzésben tört ki a tömeg, mert megér- keztek a függetlenségi párti képviselők Kos- suth Ferencz, Apponyi Albert, Hock János és Vázsonyi Vitmossal élükön. Már meg- kezdődött a gyűlés, amikor megérkeztek a demokraták több ezere. Ezek közül már csak a vezéremberek is alig tudtak a te- rembe feljutni, hogy részükről is legyen valaki jelen a tiltakozó gyűlésen. Azokhoz, akik az utcán rekedtek, folyton csatlako- zott a közönség. Mialatt odabent folyt a buzditó szó a szónokok ajkairól, azalatt odakint egy csoport érkezett zeneszóval. Rákospalota, Foth, Mogyoród és Dunakesz lelkes polgárai, akiknek ugyancsak kijutott az ovációból. Bent a teremben Polónyi el- nököl dr. Hegedüs Jánost ajánlta, egyhan- gulag elfogadták. Elsőnek Kossuth Ferencz lépett az emelvényre. Hatalmas, zúgó éljen- zés és tapsal fogadták. Az éljenzések csil- lapultával kezdte beszédét Kossuth.

Megjelentünk — ugymond — hogy a főváros polgársága nevében tiltakozunk az elkövetett alkotmány sértés ellen. Aki ben- nünket lát, az nem fogja tagadni, hogy itt most a székes főváros lelkes közönsége gyűlt egybe, hogy tiltakozzon az elkövetett törvénysértésért. Utána Apponyi lépett a szószékre. — Az ellenzék egy emberré lett. Fentartották bár elveiket, de a nagy küz- delem ledöntötte a falakat és most válllatve küzd és küzderi fog azért, amit apának számos éven át megőriztek. Szövetkeztünk a magyar jogtörés ellen. Ide a tiszta hazafiság hozta az embereket, minden magán- érdek innét ki van zárva. Ebből a polgárok hazafiságának ilyen nagy mértékben való megnyilatkozásából erőt merítünk a küz- delemre, amelyet nem fogunk abba hagyni addig, amíg alkotmányos jogaink a régi megdönthetetlen alapon nem fognak ismét nyugodni. Ezután Vázsonyi tartott hatalmas beszédet, amit Hock lelkesítő és lelket emelő beszéde követett.

A vigadóbol a polgárság a független- ségi párt elé vonult. Az uton hazafias dalokat énekeltek és közben kiabáltak ab- czug Tisza! Abczug Perczel! Vesszen a kormány! Viszont erősen éljenztek a szö- vetkezett ellenzék tagjait, különösen Kos- suthot és Apponyit. A függetlens. párt előtt Thaly Kálmán köszönte meg a demonst- rációt. Az egyetemi ifjuság részéről pedig Melha Tibor kijelentette, hogy az ifjuság hazafiságát elnyomni sosem fog sikerülni senkinek.

Ök maradnak mindig a régiek és kéri a képviselőket, hogy ne engedjenek a haza jogaiól egy jöttát sem, mert ha kell, akkor a nemzet is erőszakkal fogja érvényesí- tési jogait. Akkor pedig a küzdők között, mint mindig, a budapesti egyetemi ifjak lesznek az élők.

Hajdunánási tiltakozása.

A hajdunánási polgárság is nagy- szabású tiltakozó népgyűlést tartott teg- nap. A Tisza-Perczel-féle gaz merénylet

ellen, lelkük teljes felháborodásával tilta- koztak Bocskay nemesen és hazafiasan gondolkozó ivadéka.

A népgyűlésre lejött a nánásiak sze- retett képviselője, a kiváló tehetségű Rá- kosi Viktor, akit a választó polgárság rendkívül lelkes, nagy szeretettel fogadott.

A népgyűlésen a gyengélkedő agg pártelnök, id. Csohány Ferencz helyett Brassay Károlyt választották elnökül; aki is id. Csohány Ferencz levelének a fel- olvasása után megnyitotta a tiltakozó nép- gyűlést.

Ezután Rákosi Viktor tárta fel gyujtó szavakkal a parlamenti — és politikai hely- zetét. Ösmertette az államcsiny keresztül hajtását. Az ellenzéki pártok szövetkezését. Végül lelkesedéssel tett fogadást a sok ezernyi hajduval, hogy hivek és mindhalálig kitartók lesznek a nemzeti harczban. Midőn a kormányról és merényletéről beszélt, a felháborodás vahara harsogott fel a nép- gyűlés sok ezernyi ajkáról; de a szeretet és bizalom rajongó lelkesedésével éljenztek. Ünnepeiték az ellenzékét és Rákosit.

Rákosi Viktor nagyhatású beszéde után Brassay Károly a következő egyhangu helyesléssel fogadott határozati javaslatot terjesztette elő:

„A hajdunánási választókerület Hajdu- nánáson, a mai napon tartott népgyűlésében felháborodva értesült azon jogtalan, törvény- sértő és alkotmánytörő eljárásról, mely- lyel a magyar miniszterelnök s társa, a képviselőház elnöke, az öket vakon követő szolgálalelkű többség segítségével, az ország- gyűlés szólásszabadságát, alkotmányos — s z a b a d s á g u n k — ezen századokon át erős és hatalmas biztosítékát legázolták, bilincsekbe verték. És mikor megdöbbené- sel veszi ezt tudomásul, ugyanakkor meg- botránkozva tiltakozik e galád államcsiny ellen s kapcsolatban öszinte örömmel és hazafias lelkesedéssel üdvözli a szólássza- badság, a törvény és alkotmány megvédel- mezésére harczba indult függetlenségi pártot s vele együtt a szövetkezett ellenzék, sikert és Isten áldását kívánva a hazánk boldogságát, alkotmányos szabadságát és függetlenségét czélzó nemes munkájukra.”

E határozat az egyesült ellenzék elnö- kével, függetlenségi pártunk nagynevű ve- zérével: Kossuth Ferenczcel közlendő.

Még ezután adta át a többi ezernyi aláírással ékesített külön bizalmi nyilatko- zatot Brassay Károly Rákosi Vikornak, a kihez való hűségüket, ragaszkodásukat, bizalmokat ezen irásokkal is kitüntették a Rákosi iránt oly rajongó és büszke hajdúk. A nagyhatású népgyűlést Brassay Ká- roly rekesztette be.

Leütött földbirtokos.

Vakmerő támadás a váróteremben.

— november 28.

Egy részeg ember tegnap délután vakmerő támadást intézett Felmayer Lajos szegedi földbirtokos ellen, akit súlyosan megsebesített. A támadásra ugyszólván semmi ok sem volt, mert a földbirtokos nem bántotta a részeg embert, aki őt le- ütötte.

A brutális támadásról Szegedről az a lábbi tudósítást adjuk:

Tegnap d. u. a felsőközponti váró- teremben a Szeged felé 1 óra 20 perc- kor induló vonatra várakozott Felmayer Lajos. A teremben egyszerre csak megje- lent Vetró János, akit csak büngyártó Já- nos néven ismernek a tanyak között. — Vetró ittás állapotban botorkált a terem- ben és mindenkivel ki akart kezdeni.

A várakozó magyarok azonban elég

jól föl voltak fegyverkezve és azokkal nem mert komolyan elkezdni. A részeg ember, amint megpillantotta az egyedül ülő Felmayert, hozzálépett és durva hangon támadt rá. Azután az urakat szidta, majd annyira elragadtatta magát a dühe által, hogy a kezében levő furkósbottal fejbevágtatta a földbirtokost, aki vértől borítva a földre bukott. Ezután még egyszer csapást mért Felmayerre, aki hirtelen fölugrott és kétszer megrugta a támadót, majd kisietett a teremből.

A körülállók nem léptek közbe, sőt némi kárörömmel nézték a fölbáborító jelenetet. Érdekes, hogy a váróterem mellett járkált a pályőr, aki szintén nem tett lépéseket a csunya botrány megakadályozására. Sőt amikor Felmayer ezert szemrehányást tett neki, még sértődötten mondta, hogy nem rendőr ő, neki semmi köze az ilyen ügyekhez.

Felmayer itthon ápolják, a támadó ellen pedig a rendőrség megindított a megtorló eljárást.

NAPI HIREK.

Simonffy Imre diszpolgársága.

— A diszpolgari oklevél átadása. —

Simonffy Imre kir. tanácsos 27 éven át volt polgármestere Debreczen városának. A törvényhatósági bizottság, hogy a volt polgármester érdemeit méltányolja, lerója iránta halálját, a legnagyobb kitüntetésben részesítette, múlt év március 30-án tartott közgyűlésen: a város diszpolgárának megválasztotta.

Az oklevelet tegnap délelőtt fél 12 órakor adták át Kovács József polgármester szobájában Simonffy Imrének.

Az átadásnál a tanács tagjain kívül megjelentek dr. Bakonyi Samu képviselő, Kiss Albert, dr. Wolafka Nándor, dr. Kola János, Váczy János, Reichmann Ármu és Dávidházy Kálmán, aki a művészi kivitelű okmányt készítette. Lelkes éljenzéssel fogadták Simonffy Imrét megjelenésekor.

Kovács József polgármester szép szavakkal üdvözölte volt polgármestertársát. Kiemelte, hogy a város méltányolta érdemeit, melyet félszázados tisztviselői pályáján, különösebben 27 éves polgármestersége alatt a társadalmi és közmívelődési becses és áldásos intézményeknek és alkotásoknak létesítése, valamint városunknak a fejlődés előrehaladása körül szerzett és ezért a legméltóbb megtiszteltetésben részesítette. Majd átadta a diszpolgari oklevelet.

Lelkes éljenzés hangzott fel, majd Simonffy Imre meghatva mondott köszönetet, elhárítva magáról az érdemeket, azt mondva, hogy részesei annak a tanács tagjai is.

Majd megnézték a diszes kivitelű oklevelet és a volt polgármester éljenzésként kísérve távozott a városházáról.

— **Thaly Kálmán Debreczenben.** A függetlenségi párt nagy választmányának tegnapi ülésén Márton Imre elnök bejelentette, hogy Debreczen I. kerületének nagymű, tudós képviselője, dr. Thaly

Kálmán a napokban Debreczenbe érkezik, hogy a független, hazafias polgárság tiltakozó népgyűlésén részt vegyen. Igaz szeretettel, hű ragaszkodással várjuk körünkbe kurucz Thaly Kálmánt.

— **A jogügyi bizottság ülése.** A jog és pénzügyi bizottság ma d. u. Vecsey Imre elnöklésével ülést tart, melyen a közgyűlés elé kerülő tárgyakhoz mond javaslatot.

— **A főispán névnapja.** Domahidy Elemér főispánt mai névnapja alkalmából a városi tanács testületileg üdvözölte.

— **A Csokonai-kör választmányi ülése.** A Csokonai-kör választmányja 1904. év november hó 29-ik napján kedden délután 4 és fél órakor a kereskedő társulat dísztermében választmányi ülést tart. Tárgyak: 1. Jelentések a Csokonai szülőházáról s a százados emlékünnepről. 2. Szávay Gyulának a Csokonai-kör újjászervezésére vonatkozó indítványa.

— **A Simonffy-utcai kinfal lebontása.** Egyszer már jeleztük, hogy a törvényszék a várost pervesztettnek mondotta ki a Simonffy-utczán, a Grausz Mór háza elé épített kőfal ügyében. A törvényszék — mint legutolsó fórum — a lebontás t rendelte el 60 napon belül és kötelezte a várost 270 korona perköltség megfizetésére is. Az elvesztett pert ma tárgyalta a tanács, a perköltséget kitulta és elhatározta, hogy megindítja a keresetet korlátlan jogának biztosítása tárgyában.

— **Egyharkerületi közgyűlés.** Holnap veszi kezdetét a tiszántúli ev. ref. egyházközségi közgyűlése. A közgyűlés előre láthatólag több napig fog tartani, mert a tárgysorozatnak mintegy 300 pontja van.

— **Debreczeniek a nagyváradi népgyűlésen.** Jeleztük már, hogy holnap nagyváradi népgyűlés lesz, melynek célja, hogy Tiszák alkotmánytörvény ellen tiltakozzék. A népgyűlésen Barabás Béla kíséretében több nagynevű ellenzéki képviselő is jelen lesz. A debreczeni függetlenségi párt néhány tagja átmegy Nagyváradra, hogy ott a népgyűlésen részt vegyenek.

— **Merénylet Szücs Miklós ellen.** A debreczeni kir. törvényszék városszerte népszerű elnöke: Szücs Miklós ellen tegnap este 9 óra tájban valami elvetemült ember merényletet követett el. A szerencsés véletlennek köszönhető, hogy a merényletnek szerencsétlen kimenetele nem lett. A köztisztületben álló törvényszéki elnök fél 9 órakor tért haza nejével a Deák Ferenc-utczán át a törvényszéki palotában levő lakásába. A Szikszay-féle ház kapujában két sötét alak huzódott meg és amikor Szücs Miklós a ház mellett elhaladt, egy revolverlövés dörrenése reszkettette meg a levegőt. A lövés zajára a szomszédos ház lakói az utcára tödültek és üzőbe vették a futásnak eredt merénylőket, azonban azok az Erzsébet-uton keresztül elmenekültek és mindeztideig nem kerültek kézre. Szücs Miklóst szerencsére a merénylő golyója nem találta és így az ijedtségen kívül semmi baja sem esett. A merénylet bizonyára bosszu műve volt, melyet valamely rovott multu egyén követhetett el. A rendőrség minden intézkedéseket megtett a tettesek kézrekerítése iránt.

— **Az egyesült ellenzék üdvözlése.** A szoboszlói függetlenségi és 48-as párt előjárósága Kossuth Ferenczhez a következő táviratot intézte: „A hajdusoboszlói választókerület független érzésű polgársága mély megdöbbenéssel vette tudomásul az ország miniszterelnökének alkotmányrabló eljárását, de egyszersmind örömet fejezi ki, hogy az ellenzéki pártok lelkes serege egy pártját tömörültsamerényletet megbosszulni hazafias kötelességének tartja. Szívvel/üdvözöljük az egyesült ellenzéket. Ádám János pártelnök, Oláh Miklós körelnök.”

— **Uj tanácsbíró.** Puky Gyula lemondott egyházbírói állásáról. Helyébe egyházközségi jegyző lett Mezőssy Béla országgyűlési képviselő.

— **A japáni nyári ünnepélyre már czimezik a meghívókat, forgalomba hozták a belépti jegyeket s amint egy bájos ur-hölgytől halljuk, aki már évtizedek óta foglalkozik négyzeti jegyeladással, még sohasem volt oly kapos az izr. négyzet bálí jegye, mint az idén. Valósággal kapkodnak utána. Páholyjegy sem sok van már eladatlannal. Pedig az idén a Bika minden páholját kiadják. Ugyanis a terem olyan módon lesz berendezve, feldiszipve, hogy valamennyi páholyból egyaránt át lehet tekinteni. Az előjegyzett páholyokat már holnapról fogva ki lehet váltani az elnökségnél. — Ugy értesülünk, hogy tegnap a férfirendezés is megalakult. Bálelnök megint Weisz József dr. lett. Társelnökül hozzá megválasztották Weinberger Sándor dr. A cigányok vajdája Fisch Ernő lett. Itt említjük meg, hogy a zenét Rác Károly zenekara szolgáltatja. A tánc rendező bizottság elnöke: Szöllösi Rudolf, a hölgyet bevezetéséről dr. Stark ügyvéd élén egy nagyobb bizottság gondoskodik, míg a teremben a japáni pavillon körül a rend fentartására Hajós Géza és társai ügyelnek fel. Akik meghívóra just formálnak, jelentsék be az elnökségnél.**

— **Tulbuzgóság.** A debreczeni kormánypárt ma délután 5 órakor közgyűlést tart. Nem tudjuk, hogy mi fog ottan történni, de valószínű, hogy Tisza Istvánnak fognak dicsőítő hozsánnákat zengeni. Valóban szomorú Magyarország helyzete, ha az alkotmány elleni merényleteknek is akadnak védelmezői és dicsőítői. A párt vezetősége roppant lázasan készülődött az aktusra, mert napok óta működik és függetlenségi polgároknak, sőt a 48-as honvédek egynémelyikének is küldtek közgyűlési meghívót.

— **Protestáns-estély.** A főiskola dísztermét zsufolásig megtöltötte az elegáns, szép közönség, mely a Hittanszaki Onképző Társulat által rendezett XII. protestáns estélyt jött végigélni. Az estély énekekkel kezdődött, mely után Balogh Ferenc hittanszaki tanár beszéde következett. Balogh az istentiszteleti szertartásokban előforduló képkultuszról beszélt, majd Lukács Tihám ezavalt szépen. Benkő Viktor hh. Nagyszonyaink ezimen felolvasást tartott. Benkő Piroska szépen szavalt Oláh Gábornak „Domján és Piroska“ cz. remek költeményét. Művészi volt Papp Mariska hegedű játéka és nagy hatást ért el Varga Antal szavallata. Az estély közénekkel ért véget.

— **Az Öry család sirboltja.** A debreczeni függetlenségi párt kiváló, oszlopos tagja, Öry Mihály ez év július hó 7-én Budapesten elhunyt. Szerető hitvese holttestét hazahozatta és itt helyezték örök nyugalomra. Az elhunyt bánatos özvegye azóta a Péterfia-utczai temetőben díszes családi sirboltot építtetett, amelybe holnap reggel 9 órakor helyezik el Öry Mihály és

az Öry család eddig elhunyt tagjainak holttestét. Az áthelyezésnél Dicsőffy József lelkes mond imát. A család mély fájdalomnak bizonyára enyhítésére fog szolgálni, ha az elhunyt polgártársai és elvtársai megjelennek a holnapi szomorú aktusnál.

Agarászat. Tegnap az Agarász Egyesület a Pallagon agarászatot tartott Jablonczay Kálmán tanyáján. Az agarászatban részt vett a főispánon kívül Zedvics gróf ezredes, Tolnay Kornél üzletvezető, Jenay Miklós, Király Gyula, Vecsey Zoltán Publik Ernő, Berger Jenő és még sokan. A szép vadásztársaság Hidvéger Mihály tanyáján villásreggelizett, aztán kezdték a hajtatást. Déli két óraker az agarászok Jablonczay Kálmán tanyáján vettek részt.

Eljegyzés. Ungár Henrik, a nagyháti uradalom számtartója eljegyezte Fischbein Ilonkát, Fischbein Albert debreczeni kereskedő nagyon szép leányát.

Kedvezményes utazás Budapestre. Közöltük, hogy a Budapesten rendezett nemzetközi világítási kiállításra föl utazó szakmabeli (világítási vállalatoknál, szerelésekkel stb. foglalkozók) iparosok és ipari alkalmazottak kedvezményesen utazhatnak föl és vissza. Az igazolványokat, melyek érvénye decz. 31 ig tart, a keresk. és iparkamerán a hivatalos órák alatt kaphatják meg a jogosultak.

Vasuti tisztviselők előléptetése. A máv. elnökgazdátja a debreczeni üzletvezetőségénél Motesiczky Hugó osztályfőnök segédtitkárt titkárrá, Laszgalner Kálmánt I. o. főmérnöké, Dolinger Lajost II. o. főmérnöké, Juhász Jenő h. állomás főnököt ellenőrré nevezte ki. Boczán Elemér, volt állomásfőnökünk főellenőrré lépett elő.

Békéltetés. Ma délután öt óraker az ipartestületi békéltető bizottság ülést tart, melyen Vetéssy Béla rendőrfogalmazó elnököl

A járvány terjed. A városban sűrűn előforduló difteritisz esetek miatt az iskolákat már hetekkel ezelőtt bezárárták. A további intézkedések megtétele végett az egészségügyi bizottság ülést tart. Mivel azonban dr. Sárváry Gyula városi főorvos jelentése szerint a járványesetek egyre sűrűbben fordulnak elő és így valószínű, hogy az iskolák tovább is zárva maradnak.

Vérengzés az éjszakában. Fekete-Gyéres községben tegnap éjjel vérengzés volt az utcán. Több részeg suhancz megtámadta és súlyosan megsebesítette Pántye Péter ottani éjjeli őrt. Pántye csendre intette a részeg suhanczokat, mire ezek rárohantak, a földreterpérték és össze vissza rugdosták. Az egyik legény egy konyhakést vett elő és az éjjeli őr hasába szurta. A haldokló embert csakhamar lakására vitték, a nagy zajra elősietett lakosok és Wallerstein Mór tenkei körorvos bekötözte sebeit. Felépüléséhez semmi reményt sem fűznek. A csendőrség azonnal megindította a vizsgálatot és a tetteseket elfogta.

Társas vacsora a Homokkertben. A homokkerti olvasókör szombaton este kitűnően sikerült társas vacsorát rendezett. A terem zsúfolásig megtelt kortagokkal és családjaikkal. Vacsora után a fiatalok táncra perdték és vígan rakta a csárdást hajnalhasadtáig.

Vis major e a sztrájk. A nagyváradi építő ipartársulat nemrég kérelmet intézett az ottani tanácshoz, hogy a városi középítkezéseknél a sztrájkot tekintsék vis majornak. A kérelemre tegnap adta be véleményét Kőszegny József főmérnök. Véleménye szerint a sztrájk csak akkor tekinthető vis majornak, ha nincs semmi eszköz a hatóságok kezében annak meggátolására, vagy ha az építkezés idegen munkásokkal nem folytatható. Azt azonban, hogy a sztrájkot határozott vis-majornak tekintsék,

nem tartja indokoltnak. A városi építkezéseknél úgy is vezetnek egy naplót, amelyből esetről-esetre bevezetik, hogy a munka a vállalkozó hibájából ered-e vagy sem. Egyoldalu intézkedésekkel megoldani ezt a kérdést nem lehet, esetről-esetre kell, hogy azt elbírálják.

A vezérkar. Most jelent meg a vezérkar új rang- és beosztási lajstoma. E szerint a vezérkar békeállományában van: 1 tábornagy, 2 altábornagy és 2 vezérőrnagy: továbbá 35 ezredes, 69 alezredes, 73 őrnagy és 216 százados, valamint 206 „beosztott” tiszts 2 őrnagy és 30 százados, aki a csapatoktól a vezérkarhoz van kivezényelve. Ezekből a landwehrre esik: 2 ezredes, 10 alezredes, 2 őrnagy, 16 százados, továbbá 24 „beosztott” tiszts. A honvédségre esik: 3 ezredes, 14 alezredes, 8 őrnagy és 36 százados, valamint 25 „beosztott” tiszts.

TAVIRATOK.

A „Debreczen” eredeti távirata.

Tiltakozó népgyűlés Nagyváradon.

Nagyvárad, nov. 28. Az ellenzék holnap megtartandó tiltakozó népgyűlése rendkívül nagyszabásúnak ígérkezik.

A képviselők egy része ma este érkezik, míg Apponyi, Bánffy, Eötvös, Hock holnap érkeznek meg. Fogadtatásukra a rendező bizottság nagy előkészületeket tesz.

Biharmegyei szabadelvűpárt gyűlése.

Budapest, nov. 28. A biharmegyei szabadelvűpárt ma délelőtt 10 óraker a ker. csarnok helyiségében közgyűlést tartott.

Alig 300 ember jelent meg, kiknek javarésze beszállított oláhokból és berendelt községi jegyzőkből állott.

A gyűlés programm szerint folyt le.

Szunyogh Szabolcs határozati javaslatot nyújtott be, mely szerint helyeslik Tisza eljárását és e hó 18-án elkövetett „bátor cselekedeteért” üdvözlük.

A gyűlést a Hymnuszt énekelt, mire a karzat közönsége a Kossuth nótát énekelte, melynek hangjai elnyomták a Hymnuszt.

Rendzavarás nem történt.

Tőzsde.

Budapest, nov. 28.

Buza	1905 áprilisra . . .	10:20—
Buza	1905 októberre. . .	8:80— 8:81
Rozs	1905 áprilisra . . .	7:91— 7:92
Rozs	1905 októberre . . .	—
Tengeri	1905 májusra . . .	7:54— 7:55
Zab	1905 áprilisra . . .	7:15— 7:17
Zab	1905 októberre. . .	—

Készáru: 5-tel olcsóbb.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Hétfőn, nov. 28. Hajduk hadnagya. (Operett). „B” bérlet.

Kedden, nov. 29. Szökött Katona. (Népszinmű). „C” bérlet.

Szerdán, nov. 30. Enyingi Török Bálint. (Dráma). „A” bérlet.

Csütörtökön, decz. 1. A lőcsei fehér asszony. (Sinmű). „B” bérlet.

Pénteken, decz. 2. A kis pajtás. (Vígjáték). „C” bérlet.

Szombaton, decz. 3. Kis alamuszi. (Operett). „A” bérlet.

Vasárnap, decz. 4. Délután: Boccaccio. (Operett). Este: Diákélet. (Sinmű.)

Enyingi Török Bálint.

— A Csokonai-kör által 400 koronás pályadíjjal kitüntetett dráma. Írta: Szathmáry Zoltán. Először adták a debreczeni színházban 1904. nov. 27-én. —

A debreczeni színházban tegnap este egy Debreczen város történetéből merített darabot adtak. A drámát a Csokonai-kör legutóbbi pályázatán 400 korona díjjal tüntette ki.

A debreczeni sajtó egyik régi, derék és szorgalmas munkása Szathmáry Zoltán írta a drámát. Mint napi krónikást és mint ballesztrikust jól ismeri a közönség, de mint színműíróval tegnap találkozott először.

E téren is kellemes meglepetésben volt része. Meggyőződhetett arról, hogy Szathmáry Zoltán a színműírásban is otthon van és ha netalán a rendes napi krónika lázas munkája nem venné annyira igénybe idejét, a színműírásterén is becses dolgokat alkothatna.

Akarata, képessége van, tegnap bizonyosságot szolgáltatva.

Érdemes volt munkája arra, hogy a Csokonai kör a pályadíjat neki ítélje.

Nekünk debreczenieknek már azért is értékes Szathmáry drámája, mert bemutatja, azt a kort és az okokat, melyek előidéztek, hogy Debreczen polgársága református lett és hogyan jutott a kálvinista Róma elnevezéshez.

Egységes — cselekmény keretében tárja fel ezt. A főhős Enyingi Török Bálint, kinek olyan hatalma volt, hogy a katolikus Debreczenből egy szavára megszületett a kálvinista Róma.

A darab megértésére szükséges — habár röviden is — tartalmát feltárnunk.

Kardosné Zápolya magyar királyllyal tartott jó barátságot, de most fia boldogulásáért kész elárulni Zápolyát. Ertesíti Ferdinánd ellen király embereit, hogy Zápolya hozzá fog érkezni s ekkor kedvező lesz az alkalom arra, hogy Zápolyát elfogják és ártalmatlanná tegyék. Ferdinánd emberei meg is érkeznek, de Martinuzzi György a kiváló diplomata püspök, Zápolya leghivebb embere nesztét veszi a dolognak. Így történik, hogy Zápolya helyett Enyingi Török Bálint Debreczen földes ura, Zápolya összes hadának vezérőrnagy kapitánya érkezik meg Ferdinánd meglepett hívei közé. Kardosné házáat 200 vitéz hajdu gyűrűzi körül s Ferdinánd emberei már azt hiszik, hogy elveszték. Ekkor azonban Enyingi Török Bálint kijelenti, hogy egykori fegyvertársait nem furfanggal, csapdával akarja elfogni, hanem a csatatéren óhajta őket legyőzni. Martinuzzi György szívesen egyezik ebbe bele, abban a reményben, hogy Ferdinánd és Zápolya közt mégis csak békés meg-

egyezés jöhet létre, melyet egy elhirtelenkedett erőszakos lépés nagyon is veszélyeztetne. Mint vendégeit fogadja tehát Ferdinánd kudarcot vallott hivatást Enyingi Török Bálint s megvendégelteti őket Kardosnéval. Magyaros lakoma veszi kezdetét, melyen versenyre kelnek Tinódy Lantos Sebestyén a költő és Martonfalvi Imre íródéák. Előbbi a hazáról mond éneket, utóbbi a szerelmet dicsőíti; annyival inkább mert szerelmes titokban Kardosné leányába: Ilonkába. Enyingi Török Bálintban e közben feltámad első szerelme. Ujból lángoló szerelemmel veszi körül egykori ideálját Kardosné, aki a szerelmes szavaknak nem tud ellent állani. Egymás karjaiba borulnak a bűnös szerelem lánghevével.

A második felvonás Debreczen főutcáján játszik. Enyingi Török Bálint hűségese neje Peufflinger Kata mezerkezik hunyadi birtokáról. Persze Enyingi Török Bálint szívében is szerte foszlik a mámor s tudni sem akar Kardosnéval, akivel viharos jelenete támad. Kardosné, aki tudatára ébred annak, hogy megunták, megcsalták, bosszút esküszik vad őrvongásában Török Bálint ellen. E közben történik, hogy Celesztin, Debreczen plébánosa, aki Ferdinánd híve s aki miután a pápa Zápolya királyt a törökkel való szövetezése miatt egyházi átokkal sújtja, — nem ismeri el királynak s azok számára, akik továbbra is Zápolya híveinek vallják magukat, nem akarja megnyitni sem a Szent András templom, sem a Miklós-utcai kápolna kapuit. Mikor a templomajtót Enyingi Török Bálint föl-szólitására sem akarja megnyitni, Debreczen főura átadja a templomot az első debreczeni református prédikátornak Bálintnak. Celesztin plébánost a nagy lelki felindulás megöli, a templomban pedig debreczeni hívei megtartják az első református istentiszteletet s felcsendül a templom falak közt az első református zsoltár.

Az utolsó felvonás, a dráma, Rusztán török basa sátorában játszódik le. A szultán küldöttségbe fogadja a magyar főurakat. Mindeniket elbocsátja a tisztelgés után, csak Török Bálintot nem, akit Kardosné bosszujában elárult, különösebb vétkéül a reformáció terjesztését hozza fel, tudva, hogy a szultán ugy fél a reformációtól s Török Bálinttól, aki már sok borsot tört erősen nemzeti törekvései miatt a szultán orra alá. Enyingi Török Bálintot el is huzsolják héttoronyba s vele megy Martonfalva is. Mindketten elbucsznak az országtól, miközben Török Bálint látnoki sejtéssel a jövőbe lát s megjósolja, hogy Magyarország csak nemzeti királyság alatt boldogulhat.

A színműírás egyik fő kelléke: nem elégséges a művet külsőségekben igazzá és egykoruvá tenni, olyannak kell lenni annak belső tartalmában is.

Amint a modern drámában megkívánjuk, hogy az emberek úgy cselekedjenek, gondolkozzanak, érezzenek és úgy jelenjenek meg, mint mi, éppen úgy megkívánhatjuk azt is, hogy minden műben a vele egykoru szellem nyilatkozzék meg.

Az illuzió, a külsőségek stíljé is fontos éppen úgy megérdemli a gondos figyelmet, mint a hangulaté, a mű szellemé.

Ha ez igaz, úgy a stílszerűség csak oly szükséges, mint maga az előadás. A stíllel való szakítás megbosszulja magát a hatásban és a hallgatóságot megzavarja a konzekvencia keresésben.

Enyingi Török Bálintban mindezeket igen szépen összeegyeztetve feltalálhatjuk.

A helyzetek és a jellemzések költői szépek; a legsötétebb alaprajzin megjelenik egy-egy játszi aranyos sugár, ezt felváltja a nyomott, szürke árnyak sokasága. A szín meglevenedik az örök emberi és történelmi élet epizódjaival, a színek egymást kergetik változatosságban.

A főhőst Enyingi Török Bálintot a legtökéletesebb kidolgozásban, a maga hibáival és erényeivel együtt ősmérjük meg. Ugyiszintén a többi szereplőket is és

legfőbbképen ez biztosítja a darabban azt, hogy hatni tud.

Az első felvonásban a két lantos diák versengése poétikus, zajos hatást is ér el. A második felvonás végjelenete felemelő, szintén hatásos.

A többi jeleneteket is rendkívül szépen dolgozta ki. A 3-ik felvonásban kissé hosszadalmasak a beszédek és ez a hallgatóságot kimeríti. Ha ezen változtat a szerző, époly tetszéssel fog ez a felvonás is találkozni, mint az előbbiek.

A nagyszámú közönség tetszéssel és melegen fogadta a darabot, melylyel szerző a legszebb sikert aratta.

Felvonás végeken a szerzőt tüntetőleg számtalanszor hívták a függöny elé és elárasztatták a rokonszenyvek, elismerésnek számos szép jelével: a debreczeni közönség, a Zilahy pár díszes ezüst koszorúval, három babér koszorúval és egy értékes ezüst cigaretta tárczával.

Az előadásról csak a legjobbat mondhatjuk.

Az előadásnak le kell számolni a dráma stíljével s a nézőnek azt kell kapnia, amit a mű szelleme nyújt a maga legtökéletesebb valóságában. Ugy előadási formában, mint hangulatban a mű szelleme adjon konzekvenciát és a szépet, hatásost magában a műben rejő intenciók szerint kell igazzá tenni.

A szereplők ezeknek a követelményeknek kifogástalanul megfeleltek.

A czimszerepet Palágyi Lajos játszotta. Már arcán, külsején, egész megjelenésén kifejezte Török Bálint jellemét, melyet kifejező játékaival teljesen igazolt és alakításának éppen ez adta meg művészi becsét.

Kardosné szerepe hivatott megalakító-jára talált *Jeszenskynében*.

A szerelmes, szenvedélyes és szerelme birhatásáért mindenképpen nő tökéletesen, mélyen átérve egyénitette. Nyíltszínen is megérdemelt tapsokat aratott. Mindkettőjüknek bőven kijutott a közönség elismeréséből.

Csontos és Halász lantos alakjaikkal nyílt színen kaptak hosszantartó tapsot.

Kisebb szerepében bájos volt Szabó Irma, és értékes alakítást nyújtott Faragó. Menszáros, Sebestyén, Csiky, Krémer szintén előmozdították a darab sikerét.

A rendezésről sem lehet megfeledeknünk. Kifogástalan volt. A második felvonás új díszlete, mely Debreczen főutcáját mutatja be, gyönyörű szép és Makó igazgató áldozatkészségét, valamint Gyöngyösi színházi festő izlését és ügyességét dicséri.

Loránt József.

IRODALOM.

Kincses kalendárium 1905-re. A prémés télkabátokkal és a fagyos leheletű őszutói szelekkel együtt itt van ime már a Kincses Kalendárium új kötete is; kétség-telen bizonyossága annak, hogy vége felé jár az ő-esztendő s már küszöbön az új.

Kilencedik esztendeje, hogy az új esztendő első hírnöke, a Kincses Kalendárium megjelenik a művelt magyar családok asztalán, — husz és néhány ezer asztalon, szóval minden művelt magyar család otthonában. Az első megjelenés után nem sok időre volt szükség, hogy a művelt középosztályhoz tartozó magyar családok száma s a Kincses Kalendárium vásárlóinak száma körülbelül egyforma legyen s a Kincses csinalói a statisztikai hivatal segítségével nélkül is tudják évről-évre — a gazdára lelt kalendáriumokból, — hogy mily arányban nőtt ismét a művelt középosztály? Új családok keletkeznek, a régiéek közül némelyek szétbomlanak, de a szaporodás állandó. És szaporodnak a Kincses Kalendárium vörös kötetei is évről-évre, — sőt most már, úgy látjuk, bővülnek is. A rendkívül gazdag anyag már eddig sem akart megférni a régi kötetben, — az idén pedig még negyven lappal gyarapodott a Kincses. Negyven lap és mindenik la-

pon százhuszonhat sor, — nem csekély-ség ez!

Az új Kincses formája a régi, tartalma azonban új. Az irodalmi részt az elmúlt esztendő története nyitja meg, apró dátum szerint rendezett följegyzésekben. E cikk-hez csatlakozik az esztendő huszonöt nagy halottjának arcképe. Ezután az első szó a természettudományé: a rádium csodáit ismerteti írásban és képpen egy igazán a nagyközönség számára írott cikkely. Egy másik nagy tanulmány a magyar művelődés rövid történetét tünteti föl Mátyás király halálától a kiegyezésig; ezt huszonhat érdekes kép illusztrálja. A következő rész: statisztikai évkönyv 1905-re, a világ minden államára kiterjeszkedve. Egy érdekes cikk azt mutatja ki, hogy az európai uralkodó-családok mennyire össze tartanak egymással. Az államfők huszonhat szép palotájának a képét is látjuk a Kincsesben, melynek történelmi része az idén Olaszország történetét ismerteti. Az olasz iparművészet negyvennyolc remekének rajza után színek képpel illusztrált tanulmány következik az egyházak szervezetéről; ime az egész egyház jog dióhéjban.

Az újabb időben sokat emlegetett reform-katolicizmust a dolognak egy igen kiváló ismerője tárja föl a Kincses közönsége előtt. Érdekes képek tarkítanak egy rövid, de a modern tudomány színvonalán álló tanulmányt, mely érdekeinket ismerteti. Nagyon értékes része az új Kincsesnek a következő két cikkely: „A kémia a mindennapi életben”, s a fotográfia fejlődésének ismertetése.

És most vegyünk lélegzetet, mert most következnek a kötet clou-ja: a modern színpad ismertetése. Magunk előtt látjuk az egész színpadi életet; hátulról és nem a nézőtérrel: a színpadi élet egész nyüzsgése s a színpadi hatás ezer csalafintasága szinte meglevenedik a szemünk előtt.

A színeszet kedvelőinek még egy nagy cikkelyt szentel a Kincses: a hirneves színészek ismertetését, a görög Teszpisztól kezdve Hegedüs Gyuláig. Az antik művészet történetéből Diana és Minerva ábrázolásait mutatja be a Kincses, mely, hogy a gazdasággal foglalkozóknak is juttasson valamit: igen alaposan tárgyalja a szántást-vetést s a gyümölcsfa nemesítését. A kóbor cigányokról is olvashatunk egy eredeti megfigyeléseket tartalmazó tanulmányt.

A kelet-ázsiai háboru három nagy cikket tett aktuálissá: az egyik a hadijog alapelveit, a másik a várépítést és vár-ostromot, a harmadik pedig az orosz-japán háboru eddigi történetét ismerteti, igen sok jól sikerült képpel.

Számos kisebb-nagyobb cikket nem csekélyebb volta miatt nem említünk, hanem csak azért, hogy tulságossan hosszúra ne nyuljék a tartalom felsorolása. Ezerháromszáz sor magában a kalendáriumban is a tartalomjegyzék, s a képek száma 652, az oldalaké 568. A Kincsesről szólvá tehát, már valósággal méretekről beszélhetünk. S ami a legfeltűnőbb: minden nő a Kincses Kalendáriumban: a lapok, cikkek és képek száma, a tartalom gazdagsága, a közlemények érdekessége, az írók, illusztrátorok, a nyomdász, a könyvkötő gondossága, — csak egy nem nőtt: a kalendárium eddig is igen kicsi ára; a Kincses Kalendárium ára maradt, mint volt, két korona. Kapható a Budapesti Hirlap könyvkiadó-hivatalában, és Debreczenben Hegedüs és Sándor, valamint Csáthy Ferencz könyvkereskedésében.

REGÉNYCSARNOK.

A csavargó.

Írta: Maurice Level.

Amint leszállott az este, a csavargó kikeresett az utszéli árokban egy zugot.

Begöngyölte magát rongyaiba, feje alá tette sovány batyuját, amelyet napközben a hátán szokott hordani és az éhségtől s fáradtságtól lerogyva, félig behunyt szemekkel figyelte az égen kigyuló csillagokat.

Az országot sűrű erdőn huzódott végig és teljesen elhagyatott volt. A madarak aludtak a fákon s nagy fekete foltként látszott a távolban a falu. Csend volt, néma nyugalom s az öreg csavargó, — miért, miért nem, — könyezni kezdett.

Sohasem ismerte a szüleit, valahol egy tanyán nőtt fel s gyermekora óta járta az országot, hol kenyeret, hol munkát koldulva. Kegyetlen volt hozzá az élet és ismerte annak minden nyomorúságát. Ismerte jól a hosszú hideg, téli éjszakákat, amelyek megdermesztették tagjait. Ismerte jól a koldulással járó borzasztó szégyent és szeretett volna meghalni, szeretett volna elaludni egyszer úgy, hogy soha többé fel ne ébredjen.

Az embereket azért még sem gyűlölte, nem utálta. Csak az bántotta nagyon, hogy a gyermekek futottak előle, ha látták s a kutyák megtépászták poros rongyait. Nem volt bo-szuálló, nem gyűlölt senkit, csak nagyon, nagyon szomorú volt.

Már éppen elszunnyadt, amikor egyszerre csak messziről csilingelést hallott. Felemelte a fejét s messze az országot kanyarulatánál valami fényt látott. Ott táncolt az a holdvilág előtt. Gépiesen figyelt. Egy széles szekér bontakozott ki a sötétségből. Egy nagy ló huzta s úgy meg volt terhelve, hogy egészen eltakarta az országot körvonalait. A ló mellett egy ember bandukolt vigan énekelve.

Aztán elhallgatott a nóta. Emelkedett az ut s pattogtak, szikráztak a erőlködő ló patkói. A kocsis nógatta a lovát s nagyokat kiáltott:

— Gyi... i... i...! Gyi... i... i...!

Az állat kinyújtotta a nyakát, nekifeszítette szügyét, kettőt-hármat rugaszkodott, úgy, hogy majdnem térdre rogyott. De nem bírta tovább szuszszal s a kocsis megállott.

A szekeres odanyomta erre vállát a kerékhez, kezeivel belekapaszkodott a kerék küllőibe s még hangosabban kiáltott:

— Gyi... i!... Fakó! Gyi... i... i!...

A lónak megfeszültek az izmai, hanem a szekér nem mozdult. A szegény pára szétvetette a lábait, orriyukai reszkettek, egész teste remegett Belevágta 4 patkóját a földbe, nehogy visszarántsa nagy terhévei a szekér.

A szekeres észrevette az árok partján a csavargót s rákiáltott:

— Gyere ide hé! Nem akar menni a szekérem! Gyere, segíts!

A csavargó felállott, odament s neki támasztotta vállát — amilyen „erővel“ csak tudta — a keréknek.

— Gyi... i... i! Gyi... i... i...!

De hiába volt minden fáradtság, a szekér csak nem mozdult. Már a csavargó is kimerült és szánakozva mondá:

— Ugyan, hadd szusszanjon ez a ló egy kicsit! Nagyon nehéz ez a szekér!

— Dehogyan nehéz, csak makranczos küssé a lovam! Ho—ó—ó! Tégy csak a kerék alá lassan egy követ!

Az öreg odatette a követ s a szekér megállott.

— Na most, — mondá a szekeres, — én itt maradok hátul a keréknél. Te pedig, nesze itt az ostor, fogd meg a ló kantárát, vágj alá néhányat, jót. Majd menni fog.

(Folyt köv.)

M. Á. Vasutak menetrendje 1904. évi okt. hó 1-től.

Debreczenből indul:	idő	ó.	p.	
Budapest felé (vegyesvonat)	d. u.	3	30	
Budapest felé (gyorsvonat)	d. u.	4	16	
Budapest felé (gyorsvonat)	reggel	8	57	
Budapest—Nagyvárad felé	d. u.	12	07	
Budapest—Nagyvárad felé	este	10	31	
P.-Ladány—Nagyv. felé minden kedd	d. e.	11	12	
Csak P.-Ladányig	este	8	10	
Csak P.-Ladányig motor menet	reggel	5	08	
Szatmár—Máramarossziget felé	d. u.	3	56	
Csak Szatmárig (gyorsvonat)	este	6	41	
Csak Szatmárig (teher v. szem.-száll. v.)	este	7	56	
Szatmár—Máramarossziget felé	éjjel	2	50	
Szatmár—Máramarossziget felé (gyorsv.)	d. u.	12	07	
Csak Szatmárig	reggel	5	10	
Miskolc—Kassa felé	reggel	8	13	
Miskolc—Kassa felé	este	6	56	
Szerencs—S.-A.-Ujhely—Kassa felé	d. u.	4	11	
Csak Nyiregyházig	d. u.	2	10	
	m. áll. vasutól reggel	5	35	
	vasártérről	reggel	5	44
	m. áll. vasutól reggel	8	09	
	vasártérről	reggel	0	16
	m. áll. vasutól	d. e.	11	07
Hajdu-Böszörmény—B.-Sz. Mihály felé	vasártérről	d. u.	1	16
	m. áll. vasutól	"	12	25
	vasártérről	"	12	38
	m. áll. vasutól	"	2	11
	vasártérről	"	2	21
	m. áll. vasutól	este	6	46
	vasártérről	"	6	53
Füzes-Abony felé m. áll. vasutól	reggel	4	36	
Füzes-Abony felé vasártérről	"	4	56	
Óhat-Kócs—Polgár felé m. áll. vasutól	d. u.	4	49	
Óhat-Kócs—Polgár felé vasártérről	"	4	23	
Derecske—Nagy-Léta felé	reggel	9	35	
Derecske—Nagy-Léta felé	"	4	31	

Budapestre érkezik:

A reggel 8 ó. 57 p.-kor induló gy.-v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 07 p.-kor induló sz.-v.	este	6	40
Az este 10 óra 31 p.-kor induló sz.-v.	reggel	5	45
A délután 4 ó. 16 p.-kor induló gyorsv.	este	9	35

Budapestről Debreczenbe indul:

A délután 12 ó. 6 p.-kor érkező gyorsv.	reggel	7	25
A délután 3 ó. 29 p.-kor érkező szem.-v.	"	9	—
Az este 6 ó. 26 p.-kor érkező gyorsvonat	d. u.	2	—
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érkező szem.-v.	este	7	05
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érkező szem.-v.	"	9	15
P.-Ladányig gyorsvonat átszállítással	d. u.	12	08

Debreczenbe érkezik:

Budapest felől (gyorsvonat)	d. u.	3	29	
Budapest—Nagyvárad felől	este	6	26	
Budapest—Nagyvárad felől (gyorsvonat)	éjjel	2	24	
Budapest Nagyvárad felől	d. u.	2	15	
Csak P.-Ladánytól	reggel	7	45	
Csak P.-Ladánytól motor menet	"	5	03	
Kolossvár—Nagyvárad felől	"	7	26	
Csak Szatmárról (gyorsvonat)	"	8	46	
Csak Szatmár felől	d. e.	11	37	
Csak Máramarossziget felől (gyorsvonat)	d. u.	3	55	
Csak Máramarossziget felől	este	10	11	
Máramarossziget—Szatmár felől	"	6	40	
Csak Szatmár felől	reggel	7	30	
Kassa—Miskolc felől	d. e.	1	31	
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs felől	este	7	50	
Kassa—Miskolc felől	d. u.	3	48	
Csak Nyiregyháza felől	reggel	7	33	
	vasártérről	reggel	7	40
	m. áll. vasúthoz	d. u.	1	15
	vasártérről	d. e.	11	22
	m. áll. vasúthoz	este	6	06
B.-Sz. Mihály—H.-Böszörmény felől	vasártérről	"	6	12
	m. áll. vasúthoz	"	9	51
	vasártérről	"	1	57
	m. áll. vasúthoz	d. u.	1	46
	vasártérről	"	3	52
	m. áll. vasúthoz	este	9	57
Füzes-Abony felől vasártérről	d. u.	3	34	
Füzes-Abony felől m. áll. vasúthoz	"	5	35	
Óhat-Kócs—Polgár felől vasártérről	reggel	7	44	
Óhat-Kócs—Polgár felől m. áll. vasúthoz	reggel	7	54	
Derecske—Nagy-Léta felől	"	7	15	
Derecske—Nagy-Léta felől	d. u.	3	13	

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 68. Bérlet 50-ik szám (B)

Ma, hétfőn, 1904. évi november hó 28-án:

HAJDUK HADNAGYA

Nagy operett 3 felvonásban.

Holnap, kedden, november hó 29-én:

Szökött katona.

Eredeti népszimű dalokkal és tánczal 3 felv.

NYILTTÉR.

Fogtechnikus Bécsből.

15 év óta a fogtechnikai téren dolgozom és jelenleg dr. Szász Adolf orvos úrnál vagyok alkalmazva, ahol az ezen szakmába vágó munkákat u.: m.: **műfogakat kautschukban és aranyban, arany koronákat és hidakat (u. n.: szájpadlás nélküli fogakat)** gyorsan és jól elkészítek.

Tisztelettel

Zlamál János,

fogtechnikus.

Dr. Szász Adolf orvos úrnál, Széchenyi-utca 1. sz. I. emelet.

A dr. Borsos-féle

Hajszesz és Hajkenőcs

biztosan megszünteti a haj hullását, a hajvégek megtörését, a haj elmolyosodását. Teljesen ártalmatlan. — Elősegíti a haj növekedését és annak színét nem változtatja meg.

1 üveg Hajszesz ára 1—2 kor
1 tégly Hajkenőcs ára 1 kor.

Kapható:

MIHALOVITS J.

gyógyszertárában

DEBRECZEN,

Főtér 31. szám.

Van szerencsém tudatni a n. é. közönséggel, hogy

Szabó Lajos fiai urak

Szent Annai szőlőtelepének

„asztali-bor“

termését megszereztem és a fehér literjét 30 krajczárért, a verest 40 krajczárért árusítom.

Hektoliter vételénél engedmény. Állandó raktár különböző hegyi és csemege borokból.

Tisztelettel

Máyer Jenő.

Apró hirdetések.

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szabd. hattyú gyógyszer-tár által. Majna Frankfurt.

KOVÁCS szerszámok: fuvó, 42 kilós, új, alig használt üllő és más egyebek, jutányos áron eladók Haja Mártonnál, Kabán.

ZONGORA es czimbalom hangolást vállal jutányos áron Konkoly Dénes Péterfia-u. 47.

Új üzlet megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a gróf Dégenfeld-téren (Kenyér piac) ujonnan épült patotában a mai kor igényeinek megfelelő

női és leány felöltő raktárt nyitottam.

Üzletemben a legújabb Paletók, Havelok Raglán, Bunda, Gallér, Gyermek köpenyek és Szörme boák a legolcsóbban beszerezhetők. — Tisztelettel kérem a t. vevő közönséget saját érdekében raktáramat megtekinteni, mert a legsekélyebb bevásárlásnál is tetemes összeget megtakarít.

Teljes tisztelettel

Klein S. muelné.

egolcsóbb bevásárlási forrás. — Dus választékL női és leányfelöltőkben. — Kérem a pontos címre ügyelni!

Alkalmi vétel folytán

míg a készletből tart — az alanti bámulatos olcsó árban ajánljuk a következőket:

Egész finom férfi ingek 1 forint 10 krtól.

Férfi és fiu kalapok 80 krtól.

Női, férfi és gyermek meleg öltő ruhák 45 krtól.

Gyönyörű téli és nyári blouzek, alsó és felső ruhák, kostümök, miederek, női és férfi bőrkeztjük, 80 krtól.

Kitűnő minőségű férfi és női czipők, sár-czipők (kalosnik) eddig még nemlétezett olcsó árakon.

Valódi vászon női fehérműek fél áron Gallér 10 kr., kézelő 15 kr.

Székely Jenő és Tsa utóda.

Piacz-utca 48.

Nagy alkalmi könyvbazár.

Üzletünk áthelyezése alkalmából régi Piacz-utcai helyiségünkben nagy tömeg elhalmozott

könyvet-, zeneművet-, képet papírárut stb.

beszerzési áron alul árusítjuk el.

Árak már 5 fillértől felfelé.

Ezen bazár csak rövid ideig áll fenn és így kérjük ezen kedvező alkalma mielőbb felhasználni.

Teljes tisztelettel

László Albert és Társa.
Hegedüs S. és Sándor I.

könyv- és papirkereskedése

Debreczenben,

a kistemplommal szemben.

Főpiacz-utcai üzlethelyiségünk kiadó.

Szőnyeg,

függöny, butorszövet, linoleum

raktárunkat, saját házunkba

Kossuth-utca 5. sz.

főzletünk emeleti helyiségeibe helyeztük

A még raktáron levő szőnyeg, függöny, butorszövet, ágy- és asztalterítőket ameddig a készlet tart

leszállított árak mellett árusítjuk el.

Bosznay J. és Társa.

Debreczen Kossuth-u. 5.

Ö csász. és Apost. kir. Felségének legfelső elhatározása folytán.

A polgári jótékony czelokra szánt

XXXVI-ik csász. kir. államsorsjáték.

Ezen az Osztrák birodalomban egyedül törvényesen engedélyezett pénzsorsjáték 18.435 nyereményt tartalmaz készpénzben 512.980 korona összegben.

A főnyeremény

200.000 koronára rug.

A nyeremények kifizetéseért a csász. kir. lottójövedék kezekedik.

A huzás visszavonhatatlanul 1904 december 15-én fog megtartatni.

Egy sorsjegynek ára 4 korona.

A sorsjegyek Bécsben a csász. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vordere Zsallamts-strasse 7. sz. a., továbbá a lottógyűjtődében, dohánytőzsdében, adó-, posta-, táviráda évasuti hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvevők részére ingyen adatnak ki.

A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. lottójövedéki igazgatóság államsorsjátéki osztálya.

Az általam leggondosabban összeállított a tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható mindegyik fűszerüzletben, valamint gyógyszer-táramban.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., egy nagy üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel adatik.

TÓTH BÉLA

gyógytár és illatszerraktára Debreczenben (Tisz-palota).

Debreczen, nyomtatott a város könyvnyomdájában. 1904.